

ת"פ 23861/06/21 - מדינת ישראל נגד מאיר תורג'מן, משה הבא, יצחק תורג'מן, דוד בוזגלו, לורנט לוי, דוד קליינר

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 23861-06-21 מדינת ישראל נ' תורג'מן ואח'
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אוהד גורדון
המאשימה (המשיבה)

מדינת ישראל

על-ידי פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) - עוה"ד נ'
בורנשטיין ומ' ברטפלד כהן

נגד

הנאשמים (המבקשים)

1. מאיר תורג'מן
ע"י ב"כ עוה"ד י' קוסטליץ וד' רוזנבלום
2. משה הבא
ע"י ב"כ עוה"ד ש' כהנא וס' גמפל
3. יצחק תורג'מן
ע"י ב"כ עו"ד ע' בוטבול
4. דוד בוזגלו
ע"י ב"כ עו"ד ר' אטיאס
5. לורנט לוי
ע"י ב"כ עו"ד א' יעקב
6. דוד קליינר
ע"י ב"כ עו"ד מ' ארנפלד

החלטה

לפניי בקשות נאשמים לקבלת חומרי חקירה, לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"): בקשת הנאשם 1 מיום 23.1.22 (הוגשה בהליך בע"ח 49392-01-22), בקשת הנאשם 2 מיום 20.1.22 (הוגשה בהליך בע"ח 46028-01-22), בקשת הנאשם 3 מיום 8.3.22 (הוגשה בהליך בע"ח 16959-03-22), בקשת הנאשם 4 מיום 12.5.22 (הוגשה בהליך בע"ח 26635-05-22 ונסמכה גם על סעיף 108 לחסד"פ), ובקשת הנאשם 6 מיום 21.3.22 (הוגשה בהליך בע"ח 47228-03-22).

עם העברת ההליך העיקרי לטיפול, הועבר אלי גם הטיפול בבקשות האמורות (החלטת ס"נ השופט כרמל מיום 2.5.22, והחלטה מיום 9.5.22 לה לא הוצגה הסתייגות). ביום 29.6.22 נערך דיון בבקשות. להלן הכרעתי בהן:

בקשת הנאשם 3

1. ב"כ הנאשם 3 עתר לקבלת רשימת חומרי חקירה הכוללת אבחנה בין הנאשמים או האישומים שבכתב

עמוד 1

האישום. הוא הצביע על כך שחלקו של מרשו מכלל הפרשה מצומצם, וטען שאין לדרוש ממנו לנבון בכל חומרי החקירה ולאתר את אלה הרלבנטיים למרשו.

2. לאחר שקילה, לא אוכל לקבל בקשה זו. בפסיקה בואר כי מטרת עריכתה של רשימת חומרי חקירה והעמדתה לרשות נאשם היא להבטיח כי ידע מהו החומר שנאסף בידי הרשות החוקרת, ויכול להפעיל בקרה ביחס לסיווג שעשתה של חומרים שנאספו ל"חומרי חקירה" ושאנם. על הרשימה לספק להגנה מבט רחב על החומר שנאסף ואפשרות להתמצא בו. המבחן, האם היא עונה לדרישות אלה, הוא מבחן מהותי ואינו כפוף למסגרת נוקשה של צורה או תוכן (בש"פ 6229/18 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (19.8.19), בש"פ 7445/19 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (26.11.19)).

3. לבקשתי, העמידה המשיבה את הרשימות שהועברו להגנה לעיוני. בהיותי המותב הדן בהליך העיקרי, עיינתי ברשימה אך מבלי לצפות בחומרי החקירה עצמם (מקום בו קיימים קישורים אליהם).

הרשימות מפורטות וכוללות התייחסות נפרדת לחומרים השונים לרבות תמציות נושאות ופרטים נוספים, וכן הפניות למיקומיהם בחלוקה לקלסרים ולארגזים. לגבי חלק נכבד מהראיות צורפו קישורים לצפייה בהן. להתרשמותי, הרשימות עונות ככלל לתכליות שפורטו לעיל, ומספקות אפשרות להתמצא ולבצע בחינה מהותית בדבר היקף החומר שנאסף וטיבו.

4. אמנם, לפי הפסיקה בהליכים שחומר החקירה בהם רחב היקף ראוי שהתביעה תעשה מאמץ להקל על ההגנה במידת האפשר וככל שהדבר אינו מצריך משאבים חריגים. הדבר יכול לבוא לידי ביטוי בפירוט הנוגע לרשימת החומר וכן בסיוע בהתמצאות בו באמצעות הידברות ישירה. ועם זאת, סיווג החומר תוך שיוכו לכל אחד מן הנאשמים או האישומים חורג מגדרי חובתה של התביעה ומהווה הרחבה של זכות העיון "שאניה מעוגנת בחוק, והמעוררת גם קשיים מעשיים ועיוניים לא מבוטלים... אין זה מתפקיד התביעה להצביע למי מהנאשמים רלוונטי כל מסמך שנאסף, שכן רק בא-כוחו של נאשם, המגבש עמו את קו ההגנה, הוא בעל היכולת, ובעיקר האחריות, לקבוע מה מבין החומרים שנאספו חשוב עבור לקוחו" (בש"פ 163/17 **מדינת ישראל נ' חג'י** (1.2.17)). ראו גם בש"פ 3708/19 **יונגסטר נ' מדינת ישראל** (24.6.19)).

5. בנסיבות אלה לא ניתן לקבל את עתירת הנאשם 3 ולהורות על עריכת רשימה הכוללת פילוח כפי שביקש. היסמכותו על ההחלטה בבש"פ 5027/14 **מדינת ישראל נ' הירשמן** (31.7.14), בה הורה בית המשפט לתביעה לשייך את חומרי החקירה לנאשמים באותה פרשה, אינה שלמה. הפסיקה המאוחרת להחלטה זו הבהירה כי הקביעות בה הן חריג, שיוחד להיקפים לא שגורתיים של חומרי חקירה, אישומים ונאשמים (שלא כבמקרה שלפניי). הכלל עוצב בפסיקה דוגמת עניין **חג'י** הנזכר לעיל הוא שונה, ויושם בהמשך אף בפרשות שבהן היקפים חריגים של חומר (למשל בע"ח (מח' ת"א) 23641-12-19 **עודה ואח' נ' מדינת ישראל** בפסקה ד' לפרק הדיון, והפסיקה הנזכרת שם (23.1.20)).

6. לכן, בקשת הנאשם 3 נדחת.

בקשות הנאשמים 1, 2 ו-6 לקבל שיחות שנקלטו בהאזנות סתר

7. בקשות הנאשמים 1 ו-2 כללו מלכתחילה עתירה לקבל לידיהם תוצרי האזנות סתר שבוצעו לנאשמים. בקשת הנאשם 1 עסקה בשיחות מעמדת האזנה לשיחותיו-שלו. בדיון, צומצמה בקשת הנאשמים כך שהיא נוגעת רק לשיחות שבוצעו בין הנאשמים לבין עורכי דין ("שיחות חסויות עם עו"ד" - פ/21), כשנאשם 2 הוסיף וצמצם את בקשתו לשיחות בינו לבין עו"ד בן מלך (שם). בהמשך, הוגש בעניינו של נאשם 2 הסדר דיוני,

שבהתאם לו הועבר הטיפול בבקשה לעניין זה למותב אחר.

8. נותרה אפוא לבירור בקשת הנאשם 1. לצדה אדון בבקשה דומה של הנאשם 6, לקבל לרשותו שיחות בינו לבין "המעורבים השונים" בפרשה מושא האישום.

9. ההכרעה בבקשות אלה תעשה בהתאם לדין העוסק בשיחות שנקלטו בהאזנות סתר, שזו תמציתו. הוא עוסק בחלוקת השיחות לשלושה סוגים: שיחות "רלבנטיות" המהוות "חומר חקירה" אשר מתומללות ומועברות להגנה; שיחות "נוגעות" שיש להן נגיעה לנושא הנחקר אך הרלבנטיות שלהן רחוקה ביותר או אינה קיימת, לגביהן מועברת להגנה רשימה ובה פרטיים כלליים בדבר המועד, הדוברים ונושאה העיקרי; ושיחות שאין להן כל קשר עם נושא החקירה, לגביהן לא קמה כל זכות עיון ואין מתמללים, מתקצרים אותן או מציגים להגנה רשימה שלהן (בש"פ 2043/05 **מדינת ישראל נ' זאבי** (15.9.05), בש"פ 3488/17 **ג'רושי נ' מדינת ישראל** (22.6.17)).

הפסיקה הוסיפה ודחתה טענה, לפיה לנאשם זכות לקבל את כל השיחות שנקלטו בעמדות ההאזנה, או את כל השיחות שבין נאשמים או בינם לבין עדים במשפט. פורש, כי משמעותה של זכות העיון "אינה כי יש להעביר לעיון הנאשם כל חומר שנצבר בידי הרשות החוקרת במהלך החקירה ובכלל זה חומר שהרשות החוקרת נתקלה בו באקראי במהלכה" (בש"פ 7064/08 **מדינת ישראל נ' ברקו** (13.8.09)). המתווה שעוצב ושתמציתו הוצגה לעיל מאזן בין זכויות הנאשם מחד, לבין הצורך להגביל את השימוש בהאזנות סתר לתכלית לה יועדו, ולמנוע פגיעה באינטרסים נוגדים כפרטיותם של צדדים לשיחות המואזנות. זאת בשים לב לאופיו הגורף של כלי זה המביא לקליטת ריבוי שיחות שרק לחלקן, אם בכלל, יש קשר לחשדות הנחקרים (עניין **ג'רושי** הנזכר לעיל, פסקה 35).

10. תפקיד סיווג השיחות לקטגוריות שהוצגו לעיל יוחד למשיבה, באמצעות היחידה המאזינה ובפיקוח התביעה. זאת, בהיות המשיבה הגוף המופקד על הטיפול בחומרים שנאספו במהלך חקירה. הסיווג הנעשה על ידה נהנה מחזקת חוקיות מעשה המינהל. לכן, על נאשם המעוניין לחלוק על הסיווג ולקבל מידע נוסף הנוגע לשיחות שהואזן וסווגו כ"נוגעות" או לא רלבנטיות, להראות שקיימת לו זכות עיון במידע זה בהתאם למבחנים החולשים על כל בקשה לקבלת חומרי חקירה לפי סעיף 74 לחסד"פ, ובראשם מבחן הרלבנטיות. הגם שאמות המידה שתוחלנה בהקשר זה תהיינה ליברליות, שכן מדובר בחומר שלא נגלה בפני ההגנה ונוכח חשיבות זכות העיון כבסיס להגנה בפלילים, המבקש עיון בשיחה שלא הועברה להגנה נדרש להציג הסבר לעניין רלבנטיות השיחה המבוקשת והאפשרות שתהא בה תועלת להגנת הנאשם. אחרת, לא יתאפשר מה שהוגדר כ"מסע דיג' חסר תוחלת" (עניין **ברקו** הנזכר לעיל). ההגנה אף אינה רשאית לבצע בעצמה את סיווג השיחות: "הגישה, לפיה יש להעביר לידי הנאשם מלוא הראיות, לרבות האזנות סתר, על מנת שפעולת מיון החומר תיעשה על ידו - דינה להידחות" (בש"פ 10205/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (26.1.10)).

11. הפסיקה הוסיפה ועסקה בשיחות מואזנות שאחד מהצדדים להן הוא עורך דין, כך שתכנן עשוי לחסות תחת חסיון עורך דין - לקוח. שיחות חסויות מצויות ככלל מחוץ לגדרי ההיתר להאזנת סתר, והאזנה להן דורשת אישור מיוחד (סעיף 9א לחוק האזנות סתר, תשל"ט-1979).

לעניין זה נקבע מנגנון בקרה של השופט שהתיר את ההאזנה (לפירוט ראו עניין **ברקו** הנזכר לעיל, פסקאות 37-38), אך אין בקיומו למנוע מנאשם להגיש בקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ ולטעון, כי שיחות מסוימות שסווגו כחסויות ולא הותר ליחידה החוקרת לעשות בהן שימוש, הן רלבנטיות להגנתו. גם אז, יידרש לעמוד בדרישות

שנדונו לעיל לקבלת חומרי חקירה, בדגש על ביסוס זכות העיון בשיחות בהתאם למבחן הרלבנטיות. כך, אף אם ניתנה הסכמת הלקוח הנהנה מן החסיון (שם, פסקה 38).

12. בחינת בקשתו של הנאשם 6 אל מול עקרונות משפטיים אלה, לא מאפשרת לקבלה. הנאשם 6 הציג עתירה כללית לקבל לרשותו כל שיחה שהואזנה ושהדוברים בה הם הוא וכן "המעורבים השונים" בפרשה מושא האישום, לרבות אך לא רק הנאשמים 1 ו-2 (פסקה 2 לבקשה בבע"ח 47228-03-22 וכן פ/9). זו עתירה רחבה, שגם הצורך בה נומק באמירות כלליות ללא תוכן קונקרטי, לפיהן השיחות "נוגעות בלב-ליבה של אחת השאלות הקריטיות (והשנויות במחלוקת) במשפטו של המבקש... ויכול והמדובר בשיחות 'מזכות' בדבר אשמתו של המבקש" (פסקה 2 לבקשתו).

13. בקשה זו אינה עומדת בדרישה לביסוס רלבנטיות השיחות, וזאת אף בהינתן הגמישות שיש לנהוג ביישום דרישה זו בהקשר בו אנו עוסקים. הבקשה אף אינה עוסקת בסיווג השיחות בהתאם לעקרונות שעוצבו בפסיקה ונדונו לעיל. בדיון ולשאלתי, מסרה ההגנה כי 11 שיחות שכאלה סווגו כ"רלבנטיות", ולא ידעה להצביע על שיחות "נוגעות" שעשויות לעמוד במבחן הרלבנטיות (פ/9). די בכך לדחיית הבקשה.

14. בדומה, לא אוכל לקבל את בקשת הנאשם 1 לקבל לרשותו כל שיחה בינו לבין דוברים שהם עורכי דין. גם כאן דובר בבקשה רחבה, שלא הוצגה בנוגע לשיחות מסוימות שסווגו בידי המשיבה כ"נוגעות" או כלא רלבנטיות, אלא באופן גורף בהתייחס למקצועו של בן השיח. לא די בכך כדי לבסס רלבנטיות, ולו מסוימת.

15. אף את עמדת הנאשם 1 בנוגע לשיחות שסווגו בידי המשיבה כחוסות תחת חסיון עו"ד-לקוח, לא אוכל לקבל.

בפתח הדיון בעמדה זו יש לחדד את עתירת ההגנה: היא אינה מבקשת כי שיחות חסויות מסוימות (או בכלל) תהפוכנה ל"חומר חקירה" הגלוי לצדדים להליך. הנאשם 1 סירב לוותר על החיסיון כחלק מבקשתו, והוסיף וסירב כי השיחות תועברנה לתביעה. בקשתו היא כי תבוצע האזנה לשיחות הללו, בידי בית המשפט או בפיקוחו, וכי אם תימצא שיחה רלבנטית בית המשפט "מעביר רק להגנה... אם בסוף השיחות עשויות להיות רלוונטיות רק אני יכול לקבל ולא התביעה" (פ/12).

16. עמדה זו חורגת מגדרי זכות העיון של נאשם בחומרי חקירה. כמובא לעיל, עצם העובדה שחומר מסוים נצבר בידי הרשות החוקרת לא מקימה להגנה זכות עיון בו. עוד לא קיימת זכות עיון בחומרי חקירה שמשמעה עיון בידי ההגנה בלבד. הטענה במישור זה סותרת את מהותו של ההסדר שבדין, אשר עוסק בעיון והעתקה של החומר המצוי בידי התביעה ובפניה (סעיפים 74(א)(1) ו-1(א) לחסד"פ), ומבקשת לעשות בו שימוש כערוץ של ההגנה לאיסוף מידע לעיונה בלבד. הטיעון סותר את ההלכה הפסוקה עליה עמדתי לעיל, אשר דחתה עמדה לפיה לנאשם זכות לקבל את תוצרי ההאזנות במלואם, או לסווגם בעצמו. ניסיון דומה, לטעון לפרשנות סעיף 108 לחסד"פ כמאפשר העברת חומרים להגנה בלבד, נדחה (תפ"ח (י-ם) 4200-08-16 **מדינת ישראל נ' פלוני** פסקה 16 (20.2.17), צורף לתגובת המשיבה מיום 14.7.22). קביעה זו הולמת גם חומרי חקירה שאספה המאשימה.

17. אוסיף, כי הטיפול בחומר חסוי נעשה בדרך של הצגת דבר קיומו ברשימה, בצירוף פירוט שאין בו לפגוע בחיסיון (סעיף 74(א) לחסד"פ). תכניו אינם חשופים לצדדים. בכלל זה, תכניה של שיחה חסויה שנקלטה בהאזנת סתר אינם נבחנים ככלל אף בידי המשיבה, וממילא שאינם על ידה מסווגים כשיחה "רלבנטית" או "נוגעת", לגביה קמה זכות עיון.

18. הנאשם 1 לא סתר כל זאת ולא הראה שקיימת לו זכות עיון בשיחות הנדונות, בהתאם למבחן הרלבנטיות

או מטעמים אחרים. יוזכר, כי מדובר בשיחות שהוא-עצמו ערך, ולו סבר שנמצא דבר מה רלבנטי להגנתו בשיחה מסוימת עם עורך דין זה או אחר, יכול היה להציג טיעון מתאים וממוקד. במקום זאת, העדיף טיעון רחב לפיו יתכן שבשיחותיו הרבות עם עורכי דין ימצא תוכן רלבנטי, אותו הוא מבקש כאמור שלא לגלות לתביעה (פסקה 60 לבקשה בבע"ח 49392-01-22). הוא עשה זאת בהתייחס להיקף שיחות עם עורכי דין, שלפי טיעוני הצדדים עומד על מאות שיחות (450 שיחות לפי תגובת המאשימה מיום 14.7.22), דבר המחדד את הקושי שבבקשת ההגנה ואת אופייה הרחב. עמדה זו אינה הולמת את הדין שנסקר לעיל, ולא אוכל לקבלה.

19. הוספתי ועיינתי בהחלטות אליהן הפנה הנאשם 1 כתומכות בבקשתו, בבש"פ 1501/09 **צ'רנוי נ' מדינת ישראל** (15.3.09) ובהליך הדיוני שנגע לו (ת"פ (ת"א) 40090/04). המדובר בהחלטה שעייגנה מתווה שהושג בהסכמה ונגע לתשע שיחות בלבד, כך שאין בו לחייב או להשפיע על ההכרעה שלפניי. אציין כי גם בהליך זה המלצתי לצדדים לגבש בהסכמה מתווה ממוקד (כמתווה שהושג בעניינו של הנאשם 2), אך ההמלצה לא הניבה פרי. בנסיבות אלה, אין בהחלטות האמורות לסייע לנאשם 1.

20. גם "הודעת עדכון" שהגיש הנאשם 1 ביום 5.8.22 לא משנה ממסקנותי. עיקר ההודעה ונספחיה עוסקים במהלכי ביקורת שיפוטית לפי חוק האזנות הסתר, שבוצעו בשנת 2019. במסגרת זו ביקשה המשיבה מבית המשפט היתר להאזין לשיחות שבין הנאשם לבין עו"ד ספציפי (עו"ד נרגסי), ונימקה בפירוט מדוע לשיטתה השיחות עמו עשויות להיות רלבנטיות ואינן חסויות. בית המשפט התיר האזנה לשיחות והורה להעביר לעיונו את התוצרים. לאחר שקיבלם, קבע ששתי שיחות אינן חסויות וניתן לעשות בהן שימוש.

זהו מהלך ממוקד ומנומק של בחינה קשר טלפוני עם עורך דין ספציפי, שנעשה בהתאם לחוק האזנות סתר ולהלכה שנדונה לעיל. הוא שונה מהותית מן המהלך הגורף שביקשה ההגנה לערוך בבקשתה הנדונה כאן.

בקשת הנאשם 4

21. במהלך הדיון מיום 29.6.22 צמצם ב"כ הנאשם 4 עו"ד אטיאס את בקשתו לסוגיות הבאות (פ/17 ואילך):

22. תחילה, מיקד את בקשתו ככל שהיא נוגעת להאזנות הסתר שבוצעו, לשיחות המופיעות ברשימת השיחות שנקלטו ("דפי ההפקה" של עמדות ההאזנה - נספח ג' לתגובת המאשימה), בהן נרשם השם "דוד" כשמו של אחד הדוברים. היות שמדובר בשמם הפרטי של שניים מן הנאשמים, והיות שבשיחות אחרות צוין שם משפחה של הדובר, ביקש הנאשם 4 שיובהר האם הוא הדובר בשיחות הנזכרות לעיל.

23. בתגובה, מסרה המאשימה כי "לא תמיד ניתן לדעת" מן ההאזנה לשיחה מהו שם המשפחה של הדובר, ושיש להחיל גם על שיחות אלה את מבחני הרלבנטיות הכלליים.

24. כפי שצוין לעיל, דיני האזנות הסתר מייחדים את האחריות למיון וסיווג השיחות שנקלטות, ועריכת הרשימות והפירוט לגביהן, על גורמי המשטרה והתביעה. תוצרי מלאכה זו חוסים תחת חזקת חוקיות מעשה המנהל, והביקורת עליהם נעשית בידי התביעה ובהמשך בידי בית המשפט באמצעים סבירים ובמגבלות הגיוניות ("ברי כי הדרישה שהתביעה או שבית המשפט יבחנו ויאזינו למאות ואלפי שיחות אינה מעשית. הנחת העבודה היא, שכאשר המאזין רושם בזמן אמת ליד השיחה הנקלטת מספר מילים... הדברים משקפים את תמצית השיחה"). הסיכוי התאורטי לטעות בסיווג אינו מקים להגנה זכות לקבל לידיה את כלל השיחות לצורך מיון (בש"פ 198/10 **אלהואשלה נ' מדינת ישראל** (3.2.10), בבש"פ 10205/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (26.1.10)). נאשם, המבקש לסתור את המיון והסיווג שנעשה, נדרש להציג רלבנטיות המצדיקה חשיפת

שיחה שלא נגלתה בפניו, בהתאם למבחנים שנדונו לעיל (עניין **ברקו** הנזכר לעיל, פסקה 30 (13.8.09)).

25. הנאשם 4 לא עמד בנטל זה. בקשתו עוסקת באמירה כללית אודות שיחות לגביהן צוין כי אחד הדוברים בהן הוא "דוד", אך הוא לא הבהיר באילו שיחות מדובר, מה היקפן, וחשוב מכל - מדוע הן עשויות להיות רלבנטיות להגנתו וזאת בהתייחס לנושאה העיקרי של השיחה שאמור להיות בפניו בהתאם לכללים שהוצגו לעיל. במצב דברים זה, אין מקום להורות למאשימה לבחון מחדש את כל השיחות האמורות, כשגם הנאשם 4 יכול לעשות זאת ולו בהנחה המחמירה שהוא הדובר בהן, וככל שיש לכך מקום לפנות לתביעה בבקשה לבחון שיחות ספציפיות שלטעמו עשויות להיות רלבנטיות. אם תגיע פניה כזו, תבחן אותה התביעה בהתאם למבחן הליבראלי שנדון לעיל.

26. בסוגיה נוספת, שעניינה במסמכים שעשויים להימצא אצל עיריית ירושלים וגופיה (כתביעה העירונית או הוועדה המקומית לתכנון ולבניה), נערך בדיון שיח במהלכו מסרה התביעה שאין לה התנגדות כי עו"ד אטיאס יפנה לעירייה בנושא, וסוכם שכך יעשה תוך ששמר על זכותו לפנות בבקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ כלפי העירייה. כך עשה בהמשך.

27. בכך מוצה הטיפול בבקשת הנאשם 4.

טענות כנגד סיווג השיחות, אופן הצגתן ומלאכת הביקורת

28. חלק מן המבקשים תקף באופן כללי את מלאכת סיווג השיחות שנקלטו בהאזנות הסתר ואת האופן בו הוצגו בידי המשיבה. בכלל זה, טען הנאשם 2 כי הגם שקיבל רשימה של שיחות "נוגעות", הרי "שלעיתים לא ניתן להבין על בסיס מה תוצר כזה או אחר סווג כפי שסווג". לכן, עתר להורות למשיבה לערוך מחדש את הרשימה בנוגע לשיחות ה"נוגעות". טענה דומה הועלתה בידי הנאשם 1 שביקש "דפי הפקה מלאים" מעמדת ההאזנה לשיחותיו.

29. לאחר עיון ושקילה, לא אוכל לקבל בקשות אלה. לעיל ראינו כי מלאכת הסיווג הופקדה בידי המשיבה, ותוצריה נהנים מחזקת התקינות המנהלית. הנטל לסתור מוטל על ההגנה שעליה לעמוד במבחני הרלבנטיות. ברי כי היכולת לעשות זאת באמצעות טיעונים כלליים בדבר הדיוק שבביצוע המלאכה האמורה היא פחותה, בהשוואה להצגתן של קושיות נקודתיות שניתן לבחון ולספק פתרון בדמות סיווג מחודש או פירוט נוסף.

30. בכלל זה, אין מחלוקת כי ההגנה זכאית לקבל רשימה של השיחות ה"נוגעות" ובה פרטים כלליים על כל שיחה כמפורט לעיל ובהתאם להלכת **זאבי**. אלא, שבענייננו סופקה רשימה שכזו, שככלל עונה לדרישות (כאמור, מדובר בנספח ג' לתגובת המאשימה מיום 29.4.22). היא מציגה, ככלל, את מאות השיחות (והמסרונים) שנקלטו בהאזנות, בחלוקה הולמת לשיחות רלבנטיות ושאינן, "נוגעות" וחסויות ובהצגת פירוט מתאים.

31. לא די בהצגת מובאות בודדות (שש שיחות בפסקה 29 לבקשת הנאשם 2, מהן שיחה אחת שהיא "נוגעת" ומסרון שסווג כ"נוגע"), לצד טיעון לפיו "לעיתים" לא ניתן להבין את הבסיס לסיווג, כדי להצדיק הוראה למאשימה לשבת ולבחון מחדש את כלל השיחות ה"נוגעות" ולוודא כי הוצג לגביהן פירוט מתאים. יהא בכך שימוש מיותר, בזבזני ומעכב במשאבי התביעה, החוטא למטרת הפירוט כמובא לעיל. זו נועדה לאפשר להגנה לעתור לחשיפת שיחות ספציפיות תוך ביסוס הרלבנטיות שלהן. במהלך המעבר שלה על השיחות ה"נוגעות", ככל שמתעוררת קושיה לגבי שיחה ספציפית כזו או אחרת, רשאית היא לבקש מהמאשימה הבהרה (בהנחה שתכני השיחה מאפשרים אותה) ובמידת הצורך לעתור לחשיפתה.

32. מסקנה זו מתחדדת נוכח דברי הסנגורים בדיון: הם אישרו שטרם ביצעו מעבר פרטני על השיחות "הנוגעות" (פ/11 ש' 11 לנאשם 2, פ/11 ש' 20 לנאשם 1). הדבר מעצים את הקושי שבבקשות, להורות לתביעה לבצע מעבר מחודש על כלל השיחות.

33. גם טענת ההגנה שהוצגה כהוכחה לקושי שבסיווג שבוצע, לפיה מספר שיחות שסווגו כרלבנטיות אינן כאלה בפועל, לא מספיקה. מדובר במשימה המבוצעת בידי בני אדם, ומוכן שתכנה טעויות נקודתיות. אלא שאפשרות זו אינה מצדיקה הנחה לפיה כלל המשימה בוצע באופן פגום, והתרופה לה אינה בהוראה גורפת מהסוג שהתבקש, על עריכת סיווג או פירוט מחודש לכלל השיחות (לעניין זה אשוב ואפנה לציטטה שהובאה בפסקה 21 לעיל מעניין **אלהואשלה**). נוכח מסקנתי זו, לא אוסיף ואדרש למחלוקת שבין הצדדים בשאלה, האם השיחות שהוצגו אכן אינן רלבנטיות.

34. בדומה, יש לדחות את עתירת הנאשם 1 לקבל "פירוט בדבר אופן סיווג השיחות שנקלטו בעמדות האזנת הסתר, לרבות ביחס לזהות הגורם המסווג, זהות הגורם המתקצר... המועד בו בוצע סיווג השיחות, מילות החיפוש שעל-פיהן ביצע הגורם המסווג את הסיווג". זאת לצורך "בחינת יכולת ביצוע של סיווג ראוי...".

גם זו בקשה גורפת הנוגעת לכלל החומר שנצבר בהאזנות הסתר ולא לשיחות ספציפיות. הדבר מחדד את הנטל שעל המבקש לסתור את חזקת התקינות, ולהראות כי קיים בסיס להניח שהסיווג נעשה שלא בהתאם להנחיות הפסיקה.

35. לא שוכנעתי שהנאשם 1 עמד בנטל זה. הטענה כי הסיווג נעשה בשלב החקירה שאז טרם התבררה "התמונה המלאה של כלל הפרשיות" בהן עוסק כתב האישום ועל כן "נדמה כי הגורם המסווג התייחס בעת שמיעת השיחות וסיווגן אך ורק לאישום הראשון" (פסקה 21 לבקשת הנאשם 1), היא טענה הנושאת אופי ספקולטיבי. עצם ביצוע ההאזנה והסיווג בשלב החקירה, בו נבדקים חשדות וטרם גובשו האישומים, אינו חריג.

זאת ועוד, המשיבה (בפסקה 42 לתגובתה מיום 29.4.22) הצביעה על שיחות בין נאשמים 1 ו-5 המתייחסות לאישום השלישי ואשר סווגו כרלבנטיות והועברו להגנה. טענה זו לא נסתרה, ומקשה לקבל את טענת הנאשם 1 שהוצגה לעיל.

גם אינדיקציה שהוצגה בפסקה 23 לבקשת הנאשם 1 כבסיס לטענה הנדונה כאן, אינה מספקת. כפי שהוסבר לעיל, לא די בטענה כי שיחות שסווגו כרלבנטיות אינן כאלה. עוד אין קשר בין טענה זו לבין קודמתה, לפיה עיתוי הסיווג גרם ל"פיספוס" שיחות שהן רלבנטיות לאישומים שאינם האישום הראשון.

בנוסף, גם בבחינת טענה זו של הנאשם 1 ראוי לתת משקל לאמירות בדיון, לפיהן ההגנה טרם בחנה את פירוט השיחות "הנוגעות" שהועבר לה. הדבר מעצים את קשייה לטעון כנגד דיוק הסיווג שבוצע.

36. בדברי-המשך לבקשתו, לרבות במהלך הדיון ובתגובה לאמירת התביעה כי ביצעה פיקוח על הסיווג שבוצע, העלה הנאשם 1 בקשה נוספת: כי הפרקליטות תצהרנה שהאזינו לכל השיחות כדי לוודא את דיוק הסיווג (למשל בפ/19).

הגם שבקשה זו לא נכללה בבקשה המקורית, אדון בה. היא חורגת מגדרי הדין ואין לקבלה.

37. בעניין **ג'רושי** הנזכר לעיל נדונה חלוקת העבודה בין המשטרה לפרקליטות בטיפול בהאזנות סתר ונקבע, כי הסיווג יבוצע בידי הרשות החוקרת שעליה האחריות הישירה לפעולות המיון, "בעוד על הפרקליטות מוטלת האחריות לוודא ולפקח כי חומר זה מועבר לרשות הנאשם". נפסק שעל התביעה לבצע ביקורת

"מעמיקה קפדנית ואינטסיבית", אך כי הדבר אינו משמיע חובה להאזין לתוצרי ההאזנות במלואם וייעשה במגוון כלים כניתוח נתונים טכניים הנוגעים לתוצרי ההאזנות, והפניית בקשות למשטרה לבחינה חוזרת של סיווג שיחות במידת הצורך. בפיסקה 24 לעיל ראינו כי נפסק שעל הביקורת להיעשות באמצעים סבירים ובמגבלות הגיוניות.

38. המאשימה הצהירה בכתב ובעל פה, שביצעה פיקוח ובקרה בדיעבד על סיווג האזנות הסתר שביצעה הרשות החוקרת (למשל פסקה 36 לתגובה מיום 29.4.22). הצהרתה נתמכת במידע שמסרה ולא הוכחש, לפיו בחינתה הובילה להעברת מספר שיחות לסטטוס של "רלבנטיות" כך שהועברו להגנה (שם, פסקה 38, ראו גם דברי ב"כ הנאשם 2 אודות שיחה שהועברה בפ/11 ש' 1). בהעדר ראיות או טענות מבוססות לסתור, נראה שבכך מילאה התביעה את תפקידה ואין לדרוש ממנה הצהרה מהסוג שהתבקש.

בקשות נוספות

39. לעיל התייחסתי לרשימות חומר החקירה, ומצאתי כי הן עונות ככלל לדרישות הדין. לא אוכל, לכן, לקבל טענות כלליות שהועלו בבקשות שלפני בנוגע לטיבן של הרשימות.

40. שונים פני הדברים לגבי טענות ספציפיות שהעלה הנאשם 2, בהן טען כי לגבי "חלק מן המסמכים" אשר סווגו ברשימה כ"פנימיים... לא פירטה המשיבה במסגרת רשימת החומר את טיב המסמך ו/או את תיאור תוכנו, ולכן לא עמדה בדרישות הפסיקה" (פרק ג.5 לבקשתו). הפעם כללה הטענה הפניה למסמכים ספציפיים, בנספח י' לבקשה.

המשיבה טענה בתגובה כי עמדה בחובת הפירוט שכן ביחס לכל מסמך פורט שלא הועבר בהיותו "פנימי", לצד תאריך המסמך וסוגו.

41. תכליות רשימת החומר, עליהן עמדתי לעיל נותרות בעיין גם לגבי מסמכים "פנימיים". יש לספק לגביהם מידע שיאפשר הבנה סבירה של מהות המסמך ואפשרות לביקורת מצד ההגנה, אך מבלי לפגוע בטעמים להותרתם מחוץ לגדרי חומר החקירה. לעניין זה ניתן לשאוב מהקביעה בהחלטה אליה הפנו הצדדים, בבש"פ 8592/10 **השאש נ' מדינת ישראל** (21.12.10), העוסקת במסמכים חסויים. לפיה, לגבי מסמכים חסויים יש להציג פירוט רב ככל הניתן, משהוא המידע היחיד שבידי ההגנה בנוגע למסמכים אלה (פסקה 12).

42. העיון בנספח י' לבקשת הנאשם 2 מעלה כי רוב המסמכים הפנימיים הנזכרים בו עומדים בדרישת הצגתו של פירוט סביר. כך בהצגת מיקומם, מספורם, תאריך (לגבי רובם) ופירוט העוסק בתוכן המסמכים.

עם זאת, לגבי מסמכים מסוימים שבנספח האמור, הוצג פירוט שלא מאפשר להבין אלא כי דובר במסמך פנימי או "תכתובת פנימית", כך שאינו מוסיף הרבה על עצם סיווג המסמך. איני מאתר פירוט הולם מינימלי של טיב המסמך.

לכן, לגבי מסמכים אלה- שיצוינו לפי ה"נומרטור" שלהם כמופיע בנספח י', על הפרקליטות לספק להגנה פירוט נוסף שיאפשר להבין את מהותם ולו בקווים כלליים: מ14, מ15, מ16, מ17, כד, כח, כו.

43. מכאן לבקשות נוספות: הנאשם 1 שמלכתחילה ביקש לקבל תמלילי שיחות רלבנטיות שלא הועברו לידי, מסר בדיון שקיבלם.

44. הנאשם 2 ביקש לקבל לידי קובץ שהופק מפריקת הטלפון הנייד שלו. אלא, שבדיון התברר כי יתכן

שהטלפון עצמו על תכניו הושב לידי הנאשם 2. בתגובה מיום 14.7.22 הודיעה המאשימה שכך היה וצרפה אסמכתא. עוד מסרה שאינה מתנגדת להעביר את הקובץ האמור. בנסיבות אלה הסתיים הדיון בנושא, ואם הטלפון אינו בידי ההגנה תוכל לפנות ישירות למאשימה כדי לקבל את הקובץ.

45. עוד ביקש הנאשם 2 לקבל "דוחות מחקרי תקשורת", שעל קיומם הסיק מנימוקי בקשות למתן היתר להאזנות סתר (פרק ג.2. לבקשתו), ואת חומר הגלם עליו בוססו הדוחות. המאשימה השיבה (בתגובה מיום 29.4.22) כי פלטי התקשורת שבבקשות האמורות למתן היתר מצויים בחומר החקירה והועברו להגנה זה מכבר. בדיון מיום 29.6.22 הוסיפה ב"כ המאשימה כי אינה זוכרת שראתה בחומר דוחות מחקרי תקשורת וכי תבדוק האם יש "דוחות פלטים" שלא הועברו (פ/14-13).

בהודעות-המשך לרבות זו שעסקה במתווה הדיוני שסוכם ביניהם, לא התייחסו הצדדים לנושא זה, ואין לי אלא להסיק שהוסדר בהידברות ישירה. אם לא, תוודא המאשימה כי ערכה את הבדיקה האמורה. אני ער לטענתה העקרונית, כי "תובנות" שהן עיבוד של תוצרי מחקרי התקשורת אינן חומר חקירה, אך משלא הוצג בידי מי מהצדדים שקיימות "תובנות" שכאלה בחומר, לא אדרש לשאלת זכות העיון בהן.

46. בקשה נוספת של הנאשם 2 עסקה ב"נספחי הדוחות הסודיים שהוגשו לבית המשפט במסגרת הליכי המעצר והתפיסה בתיק" (פסקה 7 לפרק המבוא לבקשת הנאשם 2). בפרק ג.4 לבקשה נטען כי דובר בנספחי דוחות סודיים, בהתייחס לקלסר שהוצג ברשימת החומר בו תויקו "נספחים שצורפו לדוח סודי" אשר סווגו כ"פנימיים". המשיבה ענתה בתגובתה מיום 29.4.22, וחזרה על כך בדיון (פ/15), כי כלל חומרי הגלם מבקשות מעצר הימים של הנאשם 2, שהם רלבנטיים לכתב האישום הועברו להגנה, ושחומרים אחרים אינם מקבלים מעמד של "חומר חקירה" רק בשל הצגתם בפני שופט המעצרים וכללו, למשל, חומרים שנגעו לפרשות אחרות "שנחקרו ונסגרו" ואינם רלבנטיים לאישום כאן (שם, פ/16).

בדיון הסכימה ב"כ הנאשם 2 כי הדוחות הסודיים עצמם אינם חומר חקירה, אך מסרה שהיא "רוצה לדעת איזה חומר גלם הוצג לבית המשפט" (פ/15). בהמשך טענה שבקשתה עוסקת בנספחים לבקשות לצווים (פ/16).

47. מדובר בבקשה נוספת שהוצגה באופן גורף, בהתייחס לכלל החומרים שצורפו לבקשות שהוגשו לבית המשפט במהלך החקירה, ועל יסוד נתון אחרון זה בלבד. לכן, לא ניתן לקבלה. צודקת המשיבה כי עצם הגשת מסמך לשופט בשלב החקירה, לצרכי מעצר או הוצאת צו, אינה הופכת אותו לחומר חקירה. ככל חומר שנאסף, גם מסמכים שהוגשו כאמור נבחנים בהתאם לכללים הרגילים הקובעים מה ייחשב לחומר חקירה בדגש על רלבנטיות אפשרית לסוגיות העומדות להכרעה במשפט (בג"ץ 1885/91 **צוברי נ' פרקליטות מחוז תל אביב** פסקאות 6-7 (12.6.91), בש"פ 1286/21 **אלמוג נ' מדינת ישראל** (25.3.21), בש"פ 3579/20 **חורי נ' מדינת ישראל** (1.7.20)).

ההגנה לא ניסתה לעמוד במבחנים אלה ולבסס רלבנטיות, למשל של מסמכים שצורפו לבקשה ספציפית. את בקשתה הכללית, לקבל את כל החומרים שצורפו לבקשות כאמור על יסוד עצם צירופם, לא ניתן אפוא לקבל.

48. לבסוף, ביקש הנאשם 2 שהמשיבה תצהיר כי מסמכים מסוימים "לא נאספו במסגרת החקירה שהתנהלה בתיק" (פרק ג.6 לבקשתו). בדיון טענה ב"כ הנאשם 2 שהבקשה הוצגה על רקע קושי להתמצא בחומר, ביקשה שהתביעה תסייע באיתור חומרים וציינה דוגמא שעניינה במסמך אליו מתייחסת עדה שנחקרה, שההגנה אינה מאתרת.

המאשימה הצהירה שכל חומר החקירה הרלבנטי שנאסף הועבר להגנה, וטענה שזכות העיון אינה כוללת זכות לדרוש מן המשיבה לחפש מסמכים ספציפיים בחומר החקירה עבור ההגנה, ולהצהיר האם נאספו או לא.

49. במישור המשפטי, עמדת המאשימה מקובלת עלי. איני סבור שיש בסיס לחייב את באות כוח המאשימה למסור הצהרות אודות הימצאותם של מסמכים ספציפיים, וודאי שלא על רקע קשיי התמצאות בחומר. לכן, הבקשה נדחית.

50. עם זאת, גם בהקשר הנדון כאן אחזור ואזכיר את הציפיה, הנובעת בין היתר מהיקף חומר החקירה, כי במישור ההידברות הישירה ייעשה מאמץ סביר להקל על ההגנה בהתמצאות בחומר. הרושם מן השיח שהתקיים בדיון לעניין זה (פ/16-17) כמו גם מתכתובות שצורפו לבקשות הנאשמים הוא כי מתנהלת הידברות כאמור, ויש להמשיך בכך.

לסיכום

51. בכפוף להערות שנכללו בהחלטה, ולהוראות בפסקה 42 לעיל, בקשות הנאשמים נדחות.

52. המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, י"ג אב תשפ"ב, 10 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.